

Publikationsnummer och häftetitel

län	Pris
	kr
R	20
P	20
M L	30
L	24
L	25
I	30
H	20
L	20
F	15
R	15
L	20
H	40
R	20
R	20
P	20
P	20
P	20
G L K	30
Y	10
P R	20
P	30
C	30
O	20
H	30
B D	30
B D	20
X	20
F G H	40
S	20
M	25
P R	30
S	25
U	25
M	25
H	25
S	25
S	25
L	25
H	25
F	20
F	20
F	20
T	25
H	25

155. Om post i Norra Härene socken
 156. Posten vid järnvägen Borås-Ulricehamn
 157. Posten vid järnvägen Malmö - Simrishamn
 158. Kortlivade poststationer i sydöstra Skåne
 159. Posten vid järnvägen Kristianstad - Älmhult
 160. Kortlivad post på Gotland
 161. Några poststationer i Norra Tjust
 162. Posthistoria från Klippans kommun
 163. Posthistoria från Kärda
 164. Landsbygdspost vid Mariestad - Kinnekulle järnväg
 165. Posten vid järnvägen Hästveda - Karpalund
 166. Landsbygdspost i Södra Tjust
 167. Posthistoria från Habo och Mullsjö kommuner
 168. Posthistoria från Tidaholms kommun
 169. Posthistoria från södra Mark
 170. Posthistoria från nordvästra Mark
 171. Posthistoria från nordöstra Mark
 172. Poststationer vid järnvägen Älmhult - Sölvesborg
 173. Posthistoria från Arnäs' socken
 174. Landsbygdspost vid järnvägen Trollhättan - Nossebro
 175. Posthistoria från Valbo härad i Dalsland
 176. Posthistoria från Tierps kommun
 177. Posthistoria från Vette härad i Bohuslän
 178. Posthistoria från Sevede härad i Kalmar län
 179. Kortlivad sörmländsk post
 180. Kortlivad sörmländsk post, del 2
 181. Om posten vid järnvägen Kilafors - Söderhamn
 182. Kortlivade småländska postnamn
 183. Kortlivade postnamn i Värmland
 184. Posthistoria från Harjagers härad
 185. Kortlivade postnamn i Västergötland
 186. Om posten i Nordmarks socken
 187. Om posten vid Norbergs Järnväg
 188. Om posten vid järnvägen Eslöv-Ystad
 189. Posthistoria från Torsås' pastorat i Kalmar län
 190. Något om posten vid Nordmark-Klarälvens järnväg
 191. Om posten vid Karlstad-Munkfors' järnväg
 192. Posten vid Skåne-Smålands järnväg, södra delen
 193. Posthistoria från Ljungby socken i Kalmar län
 194. Om posten i Byarums, Åkers och Kävsjö socknar
 195. Posthistoria från Fryele, Gällaryds och Hagshults socknar
 196. Något om posten i Hånger, Tämnö och Voxtorps socknar
 197. Om posten vid järnvägen Örebro - Svartå
 198. Posthistoria från Karlslunda pastorat

Erik Lindgren

Kortlivade postnamn

i Uppland

Mer posthistoria tillkommer kontinuerligt. Skriv och berätta om vilket område som intresserar Dig!

Postanstalt	sid	Postanstalt	sid
Arnö	3	Skefthammar	22
Björkö	5	Smedsbo	23
Dladåker	6	Stockholmsnäs	23
Dalby	6	Svinggarn	24
Fåsterna	7	Säfva	26
Funbo	9	Upsalanäs	27
Gräsö	9	Wallby	28
Hjelsta	12	Wassunda	28
Husby	14	Widbo	30
Hökhufvud	15	Willberga	30
Kalmarsand	16	Åsbo	31
Lagga	16	Öfvergran	32
Litslena	17	Österby	34
Lohärad	20	Östra Ryd	35
Markim	21		

Förord

I tidigare skrifter har jag bland annat berättat om poststationer i Halland, Södermanland och Värmland som haft kort livstid. Med detta häfte försöker jag tränga in i motsvarande förhållanden i Uppland. En orsak till att det blev så många poststationer med kort livstid finner vi i den brådska med vilken 1874-1877 års omorganisationer skedde. Det var under den perioden som kronobrevbäringen avvecklades, d v s ansvaret för befordran av tjänstepost överfördes helt på postverket. Om kronobrevbäringen och dess avveckling har jag berättat i flera skrifter och böcker, t ex i böckerna "Kommunikation i Västbo", "Kongaposten" och "Mitt i Småland". Samtliga finns att rekvirera för den som önskar förvärva sig egna exemplar i stället för att läsa i bibliotekens. Uppgifter om alla böcker som jag gett ut lämnas i slutet av detta häfte.

Här skall jag kort beröra den sammanställning som postinspektör P C Bergman daterade den 27 april 1876 med rubriken "Centrala Distriktets Kronobrevbäringspoststationer under år 1875". Den baserades på de uppgifter som lämnats med anledning av ett cirkulär den 27 september 1875 från poststyrelsen. Enligt detta skulle viss statistik meddelas till tjänst för bedömning av de små poststationernas lönsamhet. På många håll hade man tagit till i överkant när man organiserade det nya postnätet som successivt med 1874 års ingång skulle ersätta kronobrevbäringsnätet i kombination med det redan etablerade allmänna postföringsnätet. Det hade blivit en dyr omorganisation och översynen ledde till att några poststationer drogs in efter ett eller ett par år medan åtskilliga fick stryka på foten när lantbrevbäringen infördes. Detta skedde successivt med början 1878 på Gotland samt i ett fåtal andra län. Under 1879 inträffade det stora poststationsraset när många nya lantbrevbärningar inrättades.

Postinspektörens sammanställning upptar 43 poststationer som fanns inom hans revir, varav 18 i Uppland och 11 i Östergötland. Det fanns åtskilliga andra "kronobrevbäringspoststationer" inom det geografiska område som hans revir omfattade, men dessa lydde under de postmästare som fanns i området. De inom denna kategori, som blev kortlivade behandlas också i detta häfte. Långt ifrån alla poststationer som nämndes i förteckningen blev kortlivade. Åtskilliga visade sig ha tillräckligt trafikunderlag för att bli bestående. Jag berör i detta häfte i regel blott de namn som endast fick bestå högst cirka fem år och som inte kom igen. Det är alltså fråga om poststationer som inte blev återinrättade eller vars namn ändrades efter kort tid. Många av de poststationer som drogs in 1879 blev åter förverkligade av olika skäl efter kortare eller längre perioder. Deras namn blev sålunda inte kortlivade.

Följande uppländska poststationer togs med i postinspektörens redovisning: Alsike, Frösunda, Gottröra, Husby, Hållnäs, Järlåsa, Kolhammar, Kårsta, Lagga, Markim, Närtuna, Skärplinge, Vallentuna, Vassunda, Vendelsby, Västland, Vidbo och Viksta.

Fem av dessa bedömdes så bärkraftiga att det inte blev tal om någon indragning vid prövning av postinspektörens redovisning. En av dem drogs in 1877 och tolv under loppet av 1879. Av dessa blev sex aldrig återinrättade och finns sålunda med bland dem som presenteras i detta häfte. Namnen på dem som blev återinrättade fyller sålunda inte kraven på att vara kortlivade. Däremot finns det exempel på poststationer som bytt namn efter kort tid och därefter blivit långlivade. Sådana fall har jag valt att presentera för den första namnperioden, eftersom de sällsynta stämpelavtrycken tycks vara av intresse för samlare. Enligt uppgift är samlarna intresserade av att veta bland annat vem som hållit i datumstämpeln när deras dyrgripar kom till.

I den följande framställningen berör jag de kortlivade postnamnen i bokstavsordning oavsett var de låg geografiskt sett. Händelseförlopp av allmänt intresse redovisas ibland på mera än en plats till tjänst för dem som inte sträckläser framställningen utan då och då väljer att läsa om en eller annan poststation.

I citat ur handlingar som förvaras i Postens centralarkiv har jag moderniserat stavningen. Texterna återges ordagrant utom i några undantagsfall då jag sett mig nödsakad förenkla språket för att göra texten mera lättläst. I regel kursiverar jag citat. Den läströtte kan ofta slippas läsa kursiverade citat, eftersom min föregående eller efterföljande text på ett eller annat sätt förklarar sammanhanget. Citaten får i många fall ses som exempel på min strävan att ge tidsfärg åt framställningen.

Till tjänst för dem som kan besöka Postens centralarkiv i Stockholm anger jag ibland diarienummer för ärenden som flyktigt berörs i texten.

Växjö den 10 september 1992

Erik Lindgren

Poststation 1875-01-01--1879-06-30

Arnö

I ett brev till landshövdingen i Uppsala län den 30 november 1874 redovisade poststyrelsen vilka villkorligt upprättade kontrakt som poststyrelsen hade kunnat godkänna för tillämpning från 1875 års ingång. Kontrakten avsåg dels föreståndare för de 33 poststationer som skulle öppnas inom Uppsala läns fem fögderier och dels de ansvariga för samtidigt anordnade nya postgångar.

En av de sålunda inrättade poststationerna var den på Arnö i dåvarande Kungshusby socken. Den fick namnet Arnö och till föreståndare antogs skolläraren Olof Hedberg med 50 kr i årsarvode.

På våren 1878 drogs de närmare planerna upp för hur man i Uppland skulle kunna minska postverkets kostnader bland annat genom att ersätta de minst lönsamma poststationerna med lantbrevbäring. Förhandlingar mellan länsstyrelsens och postverkets representanter under 1878 ledde bl a till förslaget att byta ut den 1,8 mil långa gångposten från Enköping till Arnö över Wallby mot lantbrevbäring med två turer i veckan mellan Enköping och Trögds-Wallby samt med en tur i veckan mellan Trögds-Wallby och Arnö med indragning av poststationerna Trögds-Wallby och Arnö. Planerna realiserades vid halvårsskiftet 1879 och resultatet blev indragning av poststationen i Arnö från och med juli 1879 samtidigt med att poststationen med namnet Trögds-Wallby också drogs in trots protester från socknens företrädare. Poststationsföreståndare Olof Hedberg fick sålunda finna sig i den kontraktsenliga uppsägning som skilde honom från anställning i postens tjänst med juli månads ingång 1879. Och modern tids stämpelsamlare fick ännu ett relativt sällsynt objekt att tillföra samlingarna.

Kommunalstämman med Arnö församling söndagen den 27 april 1902 beslöt "skyndsamt ingiva ansökan om att poststation inrättas för Arnö socken vid Arnöbergs gård eller Arnö Klockaregård med postgång 3 gånger i veckan med ångbåtarna under seglationstiden och därefter 2 gånger i veckan med särskilt bud till Enköping" (diarienummer 1902:16302/2291).

Efter remissbehandling beslöt poststyrelsen den 17 april 1903 i enlighet med förslag av postinspektionen i Stockholm att lantbrevbäringen Enköping-Vallby-Arnö skulle "för tiden från och med den 1 nästinstundande maj utsträckas att hela året om utgöras två gånger i veckan å sträckan Vallby-Arnö". Genom ett kontrakt av den 28 juni 1898 var det arbetaren Anders August Andersson i Lidingby, Vallby som svarade för lantbrevbäring en gång i veckan under tiden 1 maj - 31 oktober och två gånger i veckan under övrig del av året. Med honom upprättades nu ett nytt kontrakt.

T. Th. L.		12,30		Enköping—Vallby—Arnö. (Höla året om.) (Från den 2 maj 1903.)		T. Th. L.		9,0 —	
		1,1		Enköpings postkontor		T. Th. L.		— 6,0	
		0,9		Honningby		S. O.		12,30	
T. Th. L.		3,30		Kroby		S. O.		— 10,0	
O. S.		— 6,0		Vallby klockaregård					
O. S.		8,30		Arnö klockaregård					
		— 2,0							

Föräddet att återfå poststationen i Arnö misslyckades men lantbrevbäringen från Enköping på delsträckan till Vallby fick tätare frekvens hela året om. Illustrationen nedan:
Några få poststationsföreståndare satte ett stämpelavtryck i anslutning till namnteckningen på sina personaluppgifter, som under en period sändes en gång om året till det överordnade postkontoret. Se även sid 33.

Poststationen i Arnö,

som f. n. lyder under Enköpings postkontor

Undertecknad poststationsföreståndare är född 27/8 1836;

antogs till o. o. tjänsteman vid Postverket

och förordnades till nu innehafvande befattning 1 jan. 1875;

är härförutan Ogiltigt i Skatteärenden

och har förut, enligt förordnande den ..... varit poststations-

föreståndare i ..... under ..... år.

Arnö den 1 januari 1878.

Olof Ahlberg

Björkö

Skeppsredare och skeppare som bodde på Björkö och Arholma höll den 13 september 1873 ett sammanträde som utmynnade i en framställning sju dagar senare till poststyrelsen. De önskade att poststyrelsen skulle "med allraförsta gå i författning om inrättande av en postexpedition å Björkö i Vätö socken".

Under den följande remissbehandlingen uttalade postmästare Bengt Nylander i Norrtälje "att korrespondensen till och från nämnde ö icke är av den betydelse att en postexpedition till dess handläggande påkallas eller lämnar en sådan avgäld, att den betäcker avlöningen ens till en poststationsföreståndare".

Kronofogden i Lyhundra fögderi var däremot liksom hans länsman positivt inställda till framställningen, men poststyrelsen ansåg vid föredragning den 31 december 1873 att ärendet inte borde föranleda till vidare åtgärd (diarienummer 1873:6047/965).

Följande år fördes förhandlingar mellan landskansliet och poststyrelsen om åtgärder i anledning av att postverket skulle ta över ansvaret för kronobrevbäringen. I brev den 20 augusti och 22 september 1874 lämnade landskansliet "förslag rörande de postanstalter och postgångar, vilkas inrättande vore erforderligt i följd av kronobrevbäringens upphörande".

Förslaget avsåg inrättande av ett stort antal poststationer, däribland en på Björkö med telegrafföreståndaren Knut Wilhelm Sjöblom som föreståndare. Detta accepterade poststyrelsen och med 1875 års ingång öppnades en poststation med öns namn. Sjöbloms årsarvode fastställdes till 250 kr.

I den brådska som rådde förbisåg man att det sedan 1874 års ingång redan fanns en poststation med namnet Björkö. Den låg i Jönköpings län. Poststyrelsen beslöt att den uppländska poststationen skulle namnändras till Arholma med 1876 års ingång. Samtidigt namnändrades 32 andra poststationer "för att förekomma förväxling mellan postanstalter med likljudande namn".

Den uppländska datumstämpeln Björkö kom således till användning under bara två år. Den småländska hann däremot svingas under närmare sex år innan poststationen Björkö i Jönköpings län drogs in den 30 september 1879. Postnamnet Björkö kom att återupstå i Uppland den 1 april 1939 och hör därefter inte till de kortlivade.

Se illustration på sid 26.

Bladåker

Poststation 1875-01-01--1879-09-30

Skolläraren E G Raquette antogs till föreståndare för den poststation som öppnades i Bladåker med 1875 års ingång. Poststyrelsens besparingscirkulär i september 1875, som omnämns i förordet, ledde bland annat till att postmästare Carl Fredrik Flodman i Uppsala föreslog indragning av 13 poststationer inom hans förvaltningsområde, däribland den i Bladåker. Om denna poststation skrev han bl a följande till poststyrelsen den 24 februari 1876:

"Denna station utgörande ändpunkt för postlinjen Gränsta-Bladåker, har i uppbörd för sistslidne år redovisat 71 kr 67 öre, därav för tjänstefrimärken 24 öre. Till föreståndaren är i årligt arvode utgivet 100 kr.

Då stationens verksamhet är högst obetydlig och endast pastor i församlingen har rättighet till tjänsteförsändelser - dock synes denne ha föga eller ingen korrespondens för tjänsten - synes det kontoret som stationen borde indragas."

Det blev ingen omedelbar åtgärd men den 30 september 1879 drogs poststationen in. Kommunalstämman hade utsett poststationsföreståndare Raquette till kommunombud, men Raquette skrev den 2 maj 1879 till poststyrelsen och sade upp sitt kontrakt som poststationsföreståndare. Denne begärde att en ny stämman skulle utse ombud. Det framgår inte av tillgängliga handlingar varför Raquette ville dra sig tillbaka.

Poststationen i Bladåker blev inte återinrättad.

Dalby

Poststation 1875-01-01--1879-06-30

Organisten A Ludvig Afeldt antogs till föreståndare för poststationen i Dalby, som öppnades med 1875 års ingång. Han fick 80 kr i årsarvode. Tillkomsten av denna poststation ledde till sorteringsförväxlingar med den ett år äldre skånska poststationen Dalby. Den sistnämnda fick därför från 1876 års ingång prefixet "Torna-".

Postmästaren i Uppsala kommenterade i ett brev den 24 februari 1876 den statistik som han hade räknat fram med anledning av poststyrelsens "besparingscirkulär" den 27 september 1875. Enligt cirkuläret skulle "vederbörande postförvaltare till Styrelsen inkomma med uppgift å de underlydande poststationer vid vilka postuppbörden varit synnerligen obetydlig".

Siffrorna för 1875 visade att den totala uppbörden i Dalby stannade vid kr 55:57. Det var egentligen bäddat för indragning, något som förstärktes av postmästarens kommentar att "*Dahlby station, som ringa eller intet av enskilda korrespondenter sig begagna, föreslås till indragning*".

Så blev det emellertid inte vid det tillfället. Man inväntade utredningen om att införa lantbrevbäring. Vid förhandling mellan länsstyrelsens och postens representanter under 1878 planerades indragning av den 2,8 mil långa kärpostlinjen mellan Uppsala och Balingsta över Dalby. Den skulle ersättas med lantbrevbäring med två turer i veckan mellan Balingsta och Dalby, varvid poststationen i Dalby skulle dras in.

Beslutet motsvarade planeringen och poststationen drogs in vid halvårsskiftet 1879. Vid kommunalstämman den 14 juli 1878 utsågs organisten Afeldt till kommunombud. Som sådant var han - utan lön från postverket - den förmedlande länken mellan lantbrevbäraren och sockenborna.

Fasterna

Poststation 1875-01-01--1881-01-31
Sedan Tjärnan

Inom Uppsala läns fjärde fögderi öppnades den 1 januari 1875 14 nya poststationer, däribland en i Fasterna med organisten Emanuel Fredrik Löfgren som föreståndare. För bestyret med posten fick han 200 kr om året. I ett sju sidor långt brev till poststyrelsen den 31 maj 1875 berättade Löfgren bl a följande:

"I fjol sommar blev jag en söndagsmorgon tillfrågad i sakristian av länsman Njurling om jag ville åtaga mig poststationsföreståndaretjänsten i Fasterna den 1 januari 1875. Mitt svar blev ja. Herr Prosten Westin var då närvarande."

Under kyrkostämman med Fasterna församling den 17 maj 1875 fann skolrådet enligt protokollet "att, enär Löfgren, redan genom förordnandet att vara posttjänsteman, i egentligaste mening själv tagit avsked från sin befattning som skollärare, och då han dessutom besitter mycket medelmåttig förmåga och undervisningsskicklighet, ingalunda motsvarande nutidens ökade fordringar, sedan lönerna blivit så väsentligt förbättrade, härmed förelägga honom, att så framt han icke till nästa lästermins början frånträtt sin befattning som poststationsföreståndare, skulle han från skollärartjänsten varda entledigad, och ordinarie skollärarybefattningen i allmänna tidningarna ledig kungöras".

Det förefaller som om prosten J P Westin drivit frågan. I skolrådets beslut deltog bland andra även länsman C A Njurling. När Löfgren tillträtt tjänsten som poststationsföreståndare, hade hans lön för arbetet som lärare minskats med 190 kr om året, en företeelse som jag inte mött på något annat håll under min posthistoriska forskning.

Löfgrens långa brev till poststyrelsen hjälpte honom inte och han frånträdde sin befattning som poststationsföreståndare. Enligt poststyrelsens beslut den 18 augusti 1875 blev i stället länsman C A Njurling föreståndare varvid poststationen flyttades

från kyrkbyn till Stora Tjärnan. På grund av ringa omsättning sänktes årsarvodet till 100 kr i juni 1878. Det var vid planeringen av lantbrevbärings införande i Stockholms län ett villkor för att poststationen skulle få behållas.

Indragning av poststationen hade varit på tal redan tidigare. I sin redovisning till poststyrelsen den 27 mars 1876 av resultatet av den påbjudna undersökningen om poststationernas lönsamhet skrev postdirektör Pontus Winroth i Stockholm nämligen, att Fasterna poststation utan avsaknad torde kunna indragas,

"enär den ende tjänsteman som för sin brevväxling begagnar sig av denna poststation, nämligen länsmannen i Sjuhundra härad kunde beredas samma fördel som om poststationen bibehålles, ifall den mellan Uppsala och Norrtälje gående posten finge anlöpa länsmansbostället".

Till detta tog poststyrelsen inte hänsyn den gången utan avvaktade förberedelserna för omorganisation med lantbrevbärning. Men även vid det senare tillfället räddades poststationen från indragning, som framgår av det nyss relaterade. Men postnamnet Fasterna blev ändå kortlivat. Den 15 februari 1880 beslöt nämligen kommunalstämman, "som för sin del ansåg nuvarande Fasterna poststation vara av största nytta för orten, men tillika beaktade fördelen därav, att postvägen över Rimbo fortfarande bibehålles, att ingå till Kungl. Generalpoststyrelsen med vördsam anhållan, att Kungl. Generalpoststyrelsen måtte från och med början av nästa år låta nuvarande Fasterna poststation benämnas med sitt verkliga namn "Tjärnan".

Av någon anledning försenades expeditionen av stämmans beslut och protokollsutdraget blev ankomststämplat i poststyrelsen den 11 december 1880. Landskansliet meddelade på förfrågan att det "från Länsstyrelsens sida icke är något att erinra emot det framställda förslaget att Fasterna poststation må benämnas 'Tjärnan', men att tvärtom en sådan åtgärd synes vara för det åsyftade ändamålets vinnande lämplig". Poststyrelsen beslöt därefter vid föredragning på själva nyårsafton 1880 att poststationen Fasterna skulle heta Tjärnan med februari månads ingång 1881.

Ankomst, kl.	Afgång, kl.	Mil.	(Denna spalt läses nedifrån och uppåt.)			
				Ankomst, kl.	Afgång, kl.	
Mörby—Rimbo.						
—	2,0	0,7	Mörby postexpedition (Söderby)	O. L.	12,15	—
3,45	4,0	0,6	Närtuna poststation (Bergby)	O. L.	10,15	10,30
5,30	5,30	0,6	Gottröra	O. L.	8,45	8,45
7,0	7,15	1,4	Fasterna poststation (Stora Tjärnan)	O. L.	7,0	7,15
9,15	—	0,8	Rimbo poststation	O. L.	—	5,0
		2,7	Postföringen å linien ombesörjes af landt-brofförare.			

När lantbrevbärning infördes räddades Fasterna poststation från indragning mycket på grund av att länsstyrelsen motsatte sig den åtgärden. I den tidens posttidtabeller (denna är från 1880) angavs ofta poststationernas belägenhet med petit-stil, liksom orter som inte hade egna poststationer.

Funbo

Poststation 1875-01-01--1876-12-31

Skolläraren Gustaf Lundin antogs till föreståndare för poststationen med namnet Funbo, som öppnades den 1 januari 1875 inom Uppsala läns fjärde fögderi. Han fick 100 kr i årsarvode. Två andra poststationer öppnades samtidigt inom fögderiet, en i Åkerby och en i Rasbo. Föreståndarna för dessa, som också var skollärare, fick vardera 200 kr i årsarvode.

Gustaf Lundin skrev emellertid den 8 april 1875 till poststyrelsen och sade upp sitt kontrakt. Detta ledde till att poststyrelsen förhörde sig hos länsstyrelsen, om någon annan poststationsföreståndare kunde anskaffas. Genom remissbehandling blev det kronofogde Gustaf Swensson i Uppsala som fällde det avgörande svaret, vilket ledde till att Gustaf Lundin blev kvar som poststationsföreståndare med ett till 175 kr höjt årsarvode, räknat från den 11 juli 1875. Gustaf Swensson skrev bl a följande i sitt brev den 5 maj 1875 till landskansliet:

"Endast nuvarande poststationsföreståndaren därstädes, G Lundin, har erbjudit sig att uppehålla befattningen mot avlöning av 200 eller minst 175 kronor, så och enär göromålen vid Funbo station blivit större än man beräknade vid den tid, då överenskommelse med Lundin träffades, enär post utväxlas med flera andra stationer och Funbo icke, såsom man då förmodade, blivit ändstation, samt Funbo station säkerligen icke kommer att fortfara längre än till slutet av år 1876, då Upsala-Lenna järnväg blir för trafik öppnad, får jag vördsamt tillstyrka att organisten G Lundin må varda vid befattningen bibehållen mot ett årligt arvode av 175 kronor".

Kronofogden blev också sannspädd i sin förmodan om den fortsatta existensperioden för poststationen. Den drogs nämligen in med 1876 års utgång och dess kunder hänvisades för postärenden till den förenade post- och järnvägsstationen i Bärby som öppnades den 1 januari 1877. Där tog järnvägens stationsföreståndare Carl Hjort ansvar även för postärendena.

Gräsö

Poststation 1875-01-01--1879-09-30

Fjärdingsmannen Johan Magnusson blev föreståndare för den poststation som inrättades den 1 januari 1875 med namnet Gräsö. Även om hans årsarvode blev ganska lågt, 100 kr, kom poststationen att bära sig relativt dåligt. Dess överordnade postmästare, rådmannen och tullinspektorn Magnus Lindstedt i Öregrund, rapporte-

rade den 10 januari 1876 till poststyrelsen, att hela postuppbörden under det första verksamhetsåret bara varit kr 83:55. Därav avsåg kr 70:89 försålda frimärken.

Rapporten från Lindstedt var svar på poststyrelsens cirkulär den 27 september 1875 avseende eventuell indragning av olönsamma poststationer. Han skrev bl a följande:

"Någon till anlitande av ordinarie kronobrevbäring berättigad person finnes icke inom poststationens område vidare än kronofjärdingsmannen, poststationsföreståndaren Magnusson som sina egna tjänstebrev hitbefordrar och här avhämtar. Men under vandringen hit ifrån poststationen emottager postbäraren brev av i vägen boende personer och likaså medtager han vid återfärden brev härifrån till dylika personer.

Någon annan regelbunden postbefordring emellan Gräsön och postanstalten finnes icke. De på ön boende personer hålla sig icke ens en lösväska utan låta genom tillfälliga bud efterfråga och avhämta sina brev såframt de icke bo så väl till att de nu kunna få dem befordrade på postverkets bekostnad. Direkt korrespondens mellan Gräsön, staden och närliggande trakt är ganska ringa; brevens antal för hela året 1875 uppgår till 18 st.

Kronofjärdingsmannens brev kunna icke regelbundet befordras hit eller härifrån annorledes än med direkt bud emellan hans hemvist Kallboda och staden. Då Kungl. Generalpoststyrelsens cirkulär, som föranlett denna skrivelse, anger att möjligen kan ifrågakomma indragning av en del poststationer, vågar jag jämväl anföra, att då ifrån den ifrågavarande postanstalten på Gräsö befordrats endast 32 tjänstebrev från densamma och ett vida mindre antal till densamma, vadan den huvudsakligast är till förmån för den enskilda korrespondensen, utgående till flera hundra brev, så synes det ändamål för vilket poststationen inrättades minst ifrågakomma."

Med andra ord betydde detta att som ersättning för den upphörda kronobrevbäringen behövdes det knappast någon poststation på Gräsö men möjligen för den privata korrespondensen. Det var bäddat för indragning av poststationen med bibehållande av den från 1875 års början inrättade postföringslinjen, men poststyrelsen vilade på hanen. Först när förhandlingarna om lantbrevbäring hade kommit i gång fördes indragning på tal. Det skedde konkret genom ett brev den 8 april 1878 från poststyrelsen till länsstyrelsen i Stockholms län. I detta brev fästes på papper de förslag som representanter för länsstyrelsen och posten kommit överens om preliminärt vid tidigare muntliga förhandlingar. Brevet remissbehandlades och civilstatens representanter bereddes tillfälle att föreslå revision där så anågs behövt.

Kronofogden i Eke skrev i detta sammanhang den 8 juli 1878 bland annat följande till länsstyrelsen i Stockholm sedan han granskat förslaget om hur lantbrevbäringen skulle organiseras som ersättning för befintlig postföring och poststation:

"Brevbäringslinjen Öregrund-Gräsö, som har en längd av 0,3 mil och utgöres av Gräsösundet bör, för att uppfylla sitt ändamål, utsträckas till fjärdingsmannens för Gräsö socken bostad Kallboda, där poststationen för närvarande är förlagd och kan komministern Nyberg där emottaga sina försändelser i sin bostad Westerbyn, som är belägen invid vägen till Kallboda. Vägslängden emellan Kallboda och Öregrund utgör 0,8 mil."

Kommunalstämman med Gräsö socken den 26 maj 1878 hade diskuterat den planerade omläggningen och utsett församlingens klockare Erik Ahlin till kommunombud som förmedlande länk med lantbrevbäraren. Det dröjde dock länge tills omorganisationen genomfördes. Den 30 september 1879 blev poststationens sista dag.

Utdrag af protokollet, fört
vid högligen utlyst Ordinarie kom-
munalstämma med Gräsö socken
den 26 Maj 1878.

Konungens Befalningshafvandes i Länet för-
fägen hos sekessmännens upläste, dels huvudsak-
vid den församling, som genom Kungl. Generalpoststy-
relsen vidlagts med Gräsö kommun rörande post-
föringen därtill, att poststationen blivit indragen
och i dess stället sedatt med en så kallad handt brof-
bäring, som skall med brofäringelinie Öregrund och
Gräsö kyrka 0,3 mil göra en tur i veckan, dockne
sevärderna öskade välja ett kommunombud, som
upptige och utlemnades posten åt allmänheten, och
dels hvilken dag sekessmännens öskade för ut-
verling af nämnde post, och förslog de mangrant
föreslände sekessmännens till handt brof-
bäring för Gräsö, församlingens klockare, Erik Ahlin,
bosatt vid Gräsö kyrka, hvilken på samma gång
passade till kommunombud, samt såsom dag i ve-
ckan så posten befordrades. Torsdag eftermiddag kl.
4, men yttrades tillika oskälligt den önskan, att
minst två dagar i veckan beständes för postbeför-
dingen emellan Öregrund och Gräsö kyrka, så
ju i annat fall hida förslaget blifve en betydlig
föräring af nämnda förhållande, allskilt brof-
bäring aldrig kunde blifva i tillfälle att på sin tur

via Örsunds och Gåsö kyrka, som är enbart
sjöväg, upläsa ett enda bref; och skulle protokollet
utdrag härmed vördnammeligen meddelas kommiss
genom Befälningshafvande i Läret. —

År och dag som ovan

Ragnar Nyberg
Stämmans Ordförande

Justerat genast och gilladt, betyga i för
samlingens vägnar. Anders Persson,
Johann Magnusson, Jare Andersson.

Upläst i Gåsö kyrka den 2 Juni 1878
af K. Strömbeck.

Hjelsta

Poststation 1875-01-01--1879-06-30

Organisten Erik Ferner antogs till föreståndare för den poststation som öppnades i Hjelsta med 1875 års ingång. Han fick 80 kr i årsarvode, men han kom snart nog underfund med att det var för litet. En framställning till poststyrelsen den 2 april 1875 med begäran om 200 kr resulterade efter remissbehandling till att årsarvodet höjdes till 150 kr.

Som svar på poststyrelsens infordran i cirkulär den 27 september 1875 av uppgifter om de mindre lönsamma poststationerna skrev postmästare Flodman i Uppsala följande i ett brev den 24 februari 1876 om poststationen i Hjelsta:

"Denna station belägen å postlinjen Örsundsbro-Holm, vilkens uppbörd för sistslidne år utgjorde 156 kronor 32 öre, har i årligt arvode 150 kronor.

Endast en kronofärdingsman är boende vid stationen, pastor i församlingen bor inom Fittja socken 0,2 mil från stationen i närheten av allmänna landsvägen.

Såväl den enskilde korrespondenten som nämnde tjänstemän kunna med fördel begagna sig av lösväska å poststationen i Örsundsbro, varför denna Hjelsta station föreslås till indragning".

Följande år steg uppbörden vid Hjelsta till 234 kronor, men det hjälpte inte och när lantbrevbäring inrättades i juli 1879 mellan Örsundsbro och Holm över Hjelsta drogs den sistnämnda poststationen in. Till kommunombud utsågs den uppsagde poststationsföreståndaren Erik Ferner. Enligt protokollet vid den allmänna kommunalstämman den 28 juli 1878 beslöts att årligen betala 20 kr från församlingen till kommunombudet samt att den som abonnerade på tidningar skulle betala till ombudet 50 öre per år för tidningar som utkom 2 gånger i veckan och 25 öre för tidningar som utkom en gång i veckan eller mindre.

Övriga kommunombud utmed lantbrevbäringslinjen mellan Örsundsbro och Holm blev för Fittja socken Eric August Björkman i Elvlösa, skolläraren M Kjellén för Kulla socken och organisten L F Wallqvist för Holms socken.

Hjelsta socken fick sin poststation tillbaka med 1886 års ingång, men den gången blev namnet **Hjelstaby**. Vid kommunalstämman den 8 november 1885 uttalades att skolhuset ansågs vara den lämpligaste platsen för poststationen därför att skolbarnen kunde bidra till en snabb postdistribution.

Det naturligaste hade kanske varit att skolläraren blivit föreståndare för poststationen och till dennes fördel uttalade sig kommunalstämman. Sedan kyrkoherden förordat församlingens organist Erik Ferner blev det ändå denne som fick uppdraget på poststyrelsens utnämning. Detta föranledde kommunalordföranden att skriva till poststyrelsen den 12 januari 1886 och framhålla att kommunalstämman hade valt skolläraren. Brevet föranledde inte någon åtgärd från poststyrelsens sida.

Hjelstaby är ett av relativt sällsynta exempel på en poststation där den förste föreståndaren blivit antagen till föreståndare på nytt när poststationen återinrättats med ett annat namn. I boken "Humlegubbar" berättar jag om ett annat och kanske inressantare fall. Det handlar om poststationen Botholm på Aspö i Mälaren.

Postmästare Flodman använde i sitt brev ordet lösväska. Därmed avsåg han en sådan väska som man enligt en bestämmelse redan 1824 kunde träffa avtal med postförvaltaren om att få sig tillsänd. Den som höll lösväskan skulle betala från 6 till 18 kr om året "allt efter brevväxlingens större eller mindre betydenhet samt med avseende å väskans mottagande och avsändande en eller flera gånger i veckan". Dessutom utgick en mindre befodringsavgift, som enligt en bestämmelse 1862 inte skulle betalas om posten inte åtföljdes av postiljon. Vissa andra särbestämmelser utfärdades från tid till annan om lösväskor. Lösväska är termen för själva företeelsen. Det konkreta ordet för lösväska kan sägas vara postväska, om vars utformning det fanns särskilda bestämmelser. Jag har dock inte funnit någon bestämmelse om att en postväska nödvändigtvis måste anskaffas för att användas som lösväska. Den kunde möjligen ha annan utformning än postväskan och kanske anskaffas på den blivande lösväskägarens initiativ utan rekvisition från posten. I regel var det emellertid nog postväskor som blev använda som lösväskor.

Länsmannen C W Hasselhuhn antogs till föreståndare för poststationen med namnet Husby, belägen i Lundby och öppnad med 1875 års ingång. Hans årsarvode blev 250 kr. Han påtalade i ett brev till poststyrelsen den 9 februari 1875 vissa problem med postföringen i området.

En av följderna därav blev poststyrelsens beslut att upphöja poststationen i Mörby till postexpedition (förvaltningspostkontor) från den 1 april 1876. Poststationen hade funnits där sedan den 1 maj 1863. Med förändringen fick organisten C A Gester frånträda sin befattning som poststationsföreståndare i Mörby. I stället tillsatte poststyrelsen efter tre kvartals vikariat Waldemar Hollberg som föreståndare. Denne och hans båda efterföljare fick sig ett antal poststationer underställda. Deras reaktioner vid handläggningen av ärenden i anslutning till införande av lantbrevbäring speglas på olika ställen i detta häfte.

I Husby fortsatte länsmannan Hasselhuhn att sköta sin poststation. Från april 1876 ändrades postföringen så att transport skedde en gång i veckan i vardera riktningen mellan Uppsala och Norrtälje. De poststationer som utväxlade post med postföraren var (i riktning från Uppsala) Lagga, Husby, Gottröra, Fasterna, Rimbo och Skederid.

Hasselhuhn fick uppleva poststationens indragning den 30 september 1879. Denna åtgärd hade förts på tal redan efter poststyrelsens septembircirkulär (omnämnt i förordet till detta häfte) men ändringen sköts upp till dess att lantbrevbäring kunde införas. En förteckning över 1877 års siffror för försäljning av frimärken visade att uppbörderna var 170 kr i Husby, dvs 80 kr lägre än arvodet till poststationsföreståndaren. Postmästare Gustaf Birger Leonard Groth i Mörby skickade den 1 juli 1879 bevis till poststyrelsen om uppsägning av ett antal postförare och poststationsföreståndare inom hans förvaltningsområde, däribland länsmannan Hasselhuhn. Vid den allmänna kommunalstämman med Husby-Långhundra socken den 30 maj 1878 valdes fru M Davidsson i Husby by till församlingens kommunombud "*att å dess vägnar emottaga och utlämna brev och andra försändelser emot ersättning av 10 kronor per år*". Detta är ett exempel på att ersättning kunde utgå av sockenmedel till kommunombuden, som inte fick någon ersättning av postmedel för att de var den förmedlande länken mellan lantbrevbäraren och de kunder som inte kunde komma i kontakt med denne.

Organisten M Söderberg blev föreståndare för den poststation som öppnades med 1875 års ingång i Hökhuvud. Hans årsarvode blev 100 kr, men det nöjde han sig inte med länge. Den 19 mars 1875 skrev han till poststyrelsen, att han tidigare "icke ägde den minsta kännedom om de med befattningen åtföljande göromål, tidsuppföringar och ansvar, och allraminst kunde förmoda, att denna station skulle komma att ombesörja postutväxling med Wahlö och Forsmarks socknar, vilket förorsakar ej så litet med göromål".

Han tillade att han önskade årsarvodet höjt till 200 kr och att han vid avslag ville skiljas från befattningen. Postmästare Flodman i Uppsala tillstyrkte ansökan "på anförda skäl" och poststyrelsen beslöt om bifall, räknat från och med den 1 juli 1875.

I samband med att lantbrevbäring infördes i Stockholms län blev poststationen i Hökhuvud indragen med april månads ingång 1879 och Söderberg degraderades till kommunbombud utan avlöning från postverket, sedan vederbörlig uppsägningstid på tre månader hade iakttagits (diarienummer Tfk 1879:1031).

Indragningen av poststationen kungjordes i ett cirkulär den 24 mars 1879 samtidigt som beslut meddelades om indragning av 88 andra svenska poststationer. Kronofogden i Eke hade emellertid motsatt sig indragningen och erinrat om att Hökhuvuds poststation hade inrättats "huvudsakligen genom kronobrevbäringens övertagande av postverket". Genom indragning skulle för kronofogden uppstå

"frågan huru kronobreven skulle befordras till Hökhuvuds fjärdingsmän och kyrka, när med Hökhuvuds poststations indragning ingen post på denna linje kommer att befordras till Östhammar. Fjärdingsmannen kunde måhända, på grund av Kungl.kungörelsen den 5 december 1873, åläggas vid Gimo hämta sin post, men icke att taga befattning med avhämmande av Hökhuvuds kyrkopost, när kronobrevbäring honom icke åligger".

Lantbrevbäring fick bli fjärdingsmannens service, när poststyrelsen hade beslutat att sådan skulle inrättas mellan Gimo och Fors länsmansboställe med april månads ingång 1879.

Postmästaren i Uppsala hade redan i februari 1876 föreslagit att Hökhuvuds poststation skulle dras in i samband med omläggning av postföringen på sträckan Hökhuvud-Valö-Forsmark. Han tänkte sig då att postföringen i stället för att utgå från Hökhuvud skulle börja vid "Gimo eller annan järnvägsstation".

Postmästarens förslag omfattade den gången indragning av 13 poststationer. Han åberopade poststyrelsens besparingscirkulär av den 27 september 1875. I detta hade poststyrelsen uppdragit åt postmästarna att lämna uppgift på de poststationer "vid vilka portouppbörderna varit synnerligen obetydlig".

Under 1875 hade 272 värdeförsändelser sänts från Hökhuvud och frimärken sålts för ca 280 kr. Den gången hade poststyrelsen inte funnit anledning att dra in poststationen. Om så skett hade ortstämpelsamlarna sannolikt haft ännu svårare att komplettera sina albumblad.

Även vid ett annat tillfälle före indragningsbeslutet hade det varit tal om indragning av poststationen i Hökhuvud, nämligen i anslutning till att Dannemora-Hargs järnväg togs i bruk för trafik 1878. Den gången fick tanken på indragning också bero.

Kalmarsand

Poststation 1875-01-01--1876-12-31

Vid postföringslinjen mellan Stockholm och Enköping öppnades med 1875 års ingång en poststation i Bistalund med namnet Kalmarsand. Handlanden Pehr Otto Yttergren blev föreståndare med 75 kr i årsarvode. Detta lyckades han genom poststyrelsens beslut den 1 juni 1875 få höjt till 200 kr. Hans ursprungliga arvode var ändå inte det lägsta för poststationsföreståndarna inom Uppsala läns första fögderi. Av de elva där tillsatta poststationsföreståndarna 1875 hade skolläraren i Arnö bara 50 kr i årsarvode och föreståndarna för poststationerna i Willberga och Hägeby hade vardera 75 kr, liksom Yttergren i Kalmarsand till en början.

Yttergren skrev den 22 mars 1875 till poststyrelsen och föreslog att hans poststation skulle flyttas från Bistalund till Bålsta gästgivaregård. Att han gjorde det av fruktan för att mista sin anställning kan följande citat ur brevet tyda på:

"Att denna flyttning skulle för orten vara gagnande, är antagligt, synnerligast som mig veterligen, Yttergrans socken varit betänkt på att till Kungl.Poststyrelsen ingå med anhållan, att poststation vid Bålsta måtte inrättas i stället för den vid Kalmarsand vilken för orten är av mindre nytta än en poststation härstädes skulle vara. Och då inom en kort tid (ett eller två år) Stockholm-Västerås-Bergslagens järnväg bliver färdig, och järnvägsstation bliver vid Bålsta, kommer väl en poststation att där inrättas och den vid Kalmarsand att upphöra".

Yttergrens baktanke var att med poststationen förlagd till gästgivaregården skulle risken vara mindre att den drogs in, när järnvägen skulle tas i bruk för trafik. Men något beslut om flyttning till gästgivaregården fattade inte poststyrelsen. Poststationen vid Bistalund drogs in med 1876 års utgång och den 1 januari 1877 inrättades en förenad post- och järnvägsstation i Bålsta med stationsinspektör Georg Kahlow som ansvarig. Postnamnet Kalmarsand blev således bara två år gammalt. Efter detaljer i områdets posthistoria har bland andra Håkan Hellman i Bålsta forskat.

Poststation 1875-01-01--1879-09-30

Lagga

Intill Marma Gästgivaregård öppnades den 1 januari 1875 en poststation som fick socknens namn Lagga. Till föreståndare antogs organisten D Åhman med 200 kr i årsarvode.

Vid påbjuden undersökning av de små poststationernas lönsamhet visade det sig att vanliga frimärken hade sålts i Lagga under år 1875 för bara kr 98:32 och tjänstefrimärken för kr 6:39. Postinspektör Bergman i Stockholm uppgav följande om Lagga i sin redovisning till poststyrelsen den 27 april 1876:

"Stationen torde böra indragas och lösväska på Uppsala användas. Linjen Lagga-Husby indrages också".

Liksom för de flesta olönsamma poststationerna vid den tiden blev det ingen omedelbar åtgärd. Poststyrelsen inväntade lantbrevbäringens införande och indragningen av poststationen i Lagga anstod till den 30 september 1879. Till beslut om drojsmalet torde det faktum ha bidragit att uppbörderna vid Lagga steg till 310 kr under 1877.

Den lantbrevbäring som från oktober 1879 ersatte poststationen gick från Mörby över Widbo och Husby till Lagga. Kommunalstämman med Lagga socken den 2 juni 1878 motsatte sig den föreslagna lösningen och uttalade sin *"förundran däröver, att sedan Kungl.Generalpoststyrelsen anordnat en poststation inom Lagga socken med en av Kungl.Postverket avlönad poststationsföreståndare samt socknemännen hunnit vänja sig vid denna postförbindelse, indragning av denna poststation nu ifrågasattes och anordnande i dess ställe av lantbrevbäring föreslås, varvid dock socknen skulle ensam avlöna den person, vilken borde utöva den förre poststationsföreståndarens åligganden"*. Härvid syftade man på att det av socknen utsedda kommunombudet inte skulle avlönas av postverket.

Postmästare G B L Groth i Mörby skickade den 1 juli 1879 till poststyrelsen bevis om uppsägning av poststationsföreståndare Åhman i Lagga och sex andra samtidigt uppsagda poststationsföreståndare inom hans förvaltningsområde, nämligen C A Sjögren i Markim, S E Sundell i Frösunda, H G Blumenberg i Kårsta, J W Stenberg i Widbo, C W Hasselhuhn i Husby och J C Cruzander i Gottröra. Tre av de här nämnda poststationerna blev före sekelskiftet återinrättade med samma namn, nämligen Frösunda, Gottröra och Kårsta.

Litslena

Poststation 1875-01-01--1877-03-31

Skolläraren Carl Henrik Ström blev föreståndare för poststationen i Litslena, vilken tillsammans med tio andra öppnades den 1 januari 1875 inom första fögderiet av Uppsala län. Poststationen låg vid postlinjen mellan Uppsala och Västerås men var också ändpunkt för en postlinje från Stockholmsnäs (Kungsängen). Båda linjerna fanns innan poststationen öppnades. För utväxling före 1875 av post mellan postförarna på de båda linjerna behövdes en postvärdare i Litslena. Ett kontrakt om sådan postvärd tecknades 1868 (diarienummer KlB 1868:4358). Om postvärd har jag berättat i flera av mina böcker, t ex i boken "På post i Mo härad" i kapitlet om Jära.

Poststationsföreståndare Ströms årsarvode blev från poststationens tillkomst i januari 1875 150 kr, vilket stod sig gott i jämförelse med vad de andra föreståndarna inom fögderiet fick. Deras arvoden varierade mellan 50 och 150 kr.

Det faktum att Litslena utgjorde anknytningspunkt vid två postlinjer bidrog till att postmästaren i Uppsala bedömde den som behövlig, när han den 24 februari 1876 redovisade resultatet av sin statistik med anledning av poststyrelsens besparings-

cirkulär av den 27 september 1875. Uppbördens visade sig då ha varit kr 139:03 i Litslena under år 1875. Men postmästaren reserverade sig på följande sätt:

"Vad vidkommer Litslena poststation är denna station tills vidare behöfvig, då den beröres av såväl Uppsala-Enköping-Västerås posten som Stockholm-Enköpings posten och ombesörjer transitering av post från såväl den ena som den andra av nyssnämnda postlinjer.

Indragning av nämnde station bör dock kunna ifrågakomma, när Stockholm-Bergslagsbanan öppnas för tågtrafik, och i sammanhang därmed indragning av en del nu igång varande postlinjer. Närboende såväl enskilda som tjänstemän (en pastor i församlingen samt en kronoffärdingman) bör med lösväska kunna få sin post från närliggande järnvägsstation, till vilken senare avståndet ej bör bli synnerligen stort".

Detta var alltså postmästare Flodmans planering i februari 1876. Poststyrelsen lät ärendet vila i avvaktan på järnvägens framväxt och den 1 november 1876 skrev poststationsföreståndare Ström och sade upp sitt kontrakt. Tre veckor senare fick poststyrelsen också ett brev från Ströms dotter Hilma Lovisa, som förklarade sig villig att överta föreståndarebefattningen.

Poststyrelsen hade redan hunnit skriva till landshövdingen för att begära utlåtande "huruvida icke poststationen i Litslena numera skulle kunna utan väsentligare olägenhet för orten indragas". Med stöd av sin länsman skrev kronofogde J Fr Ahlén i Enköping den 25 november 1876 till landskansliet i Uppsala att han tillstyrkte bifall till förslaget om indragning av poststationen, *"synnerligast som, enligt mitt förmenande, kostnaderna för föreståndarens avlöning m m slerfaldiga gånger överstiger den fördel och nytta, som ett jämförelsevis ringa fåtal korrespondenter genom densamma bibehållande möjligen skulle kunna beredas".*

Länsstyrelsen i Uppsala skrev den 20 december 1876 att från dess sida hinder inte mötte för den ifrågasatta indragningen. Med iakttagande av kontraktens uppsägningstid beslöt poststyrelsen därefter om indragning av poststationen i Litslena den 31 mars 1877. Till postvärdare antogs den uppsagde poststationsföreståndaren med 50 kr i årsersättning. Hans egen uppsägning tidigare hade inte föranlet någon åtgärd och dottern hade inte formellt tillträtt som föreståndare men förmodligen fullgjort sysslorna på faderns ansvar.

Vid Litslena församlings ordinarie kommunalstämma den 22 december 1895 beslöt man begära att få en poststation i Litslena. Framställningen befinns vid poststyrelsens föredragning den 10 april 1896 inte böra föranleda till vidare åtgärd. (Diarienummer 1896 1227/170).

Uppsala—Vesterås.								
(Från den 2 april 1877.)								
M. Th.	—	11,0	e. m.	1,8	Th. S.	2,0	—	f. m.
T. F.	1,15	1,30	f. m.	0,9	O. L.	11,30	11,45	e. m.
T. F.	2,15	2,30	f. m.	0,9	O. L.	10,15	10,45	e. m.
T. F.	3,45	3,45	f. m.	1,1	O. L.	9,0	9,0	e. m.
T. F.	5,15	5,45	f. m.	1,4	O. L.	7,0	7,30	e. m.
T. F.	7,15	7,45	f. m.	1,3	O. L.	5,0	5,30	e. m.
T. F.	9,0	9,15	f. m.	1,0	O. L.	3,15	3,45	e. m.
T. F.	10,30	—	f. m.	1,0	O. L.	—	2,0	e. m.
				7,7				

1877. CIRKULÄR. N^R VI.

15.

Kungörelse,

rörande åtskilliga förändringar med postanstalterna.

Den 1 juli innevarande år kommer den inom Jemtlands län i Wemdalens belägna postexpedition att förflyttas till Wiken och att derefter benämnas Hedeviden.

Den 31 nästinstundande mars kommer nuvarande postexpeditionen i Sigtuna inom Stockholms län att till poststation förändras.

I öfrigt varda under innevarande år poststationer öppnade å nedan angifne ställen, nämligen:

i Westernorrlands län vid Wiskan, den 1 april;

i Skaraborgs län vid Skultorps järnvägsstation å Westra Stambanan, den 1 april, samt vid Wersås, den 1 juli;

i Jönköpings län vid järnvägsstationerna Bankeryd å Södra Stambanan och Hjeltevad å Nässjö—Oskarshamnbanan, den 1 april, samt

i Kristianstads län vid Fjelkestad, den 1 juli.

Deremot komma följande, nu i verksamhet varande poststationer att indragas, nämligen:

inom Jemtlands län Linsell, den 30 juni;

inom Westernorrlands län Attmar, den 30 juni;

inom Wermlands län Rådom, den 31 mars;

inom Westmanlands län Haraker, den 31 mars;

inom Upsala län Litslena, den 31 mars;

inom Stockholms län Wallentuna, den 31 mars;

inom Södermanlands län Magla och Öja, den 31 mars, samt Dillnäs och Stensjö, den 30 juni;

inom Skaraborgs län Sjøgersta, den 31 mars, och Warola, den 30 juni;

inom Kalmar län Krafslösa och Norra Mückleby, den 31 mars;

inom Hallands län Gressela, den 31 mars;

inom Blekinge län Backaryd, den 30 juni;

inom Kristianstads län Gårds Sönnarslöf, den 31 mars, och Torsebro, den 30 juni, samt

inom Malmöhus län Billesholm och Wemmenhögs Åby, den 31 mars. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 26 februari 1877.

WILHELM ROOS.

Axel Husberg.

Samtidigt med poststationen i Litslena drogs ett 15-tal poststationer in, som framgår av poststyrelsens cirkulär den 26 februari 1877. Dessutom kungjordes i detta indragning av några poststationer att genomföras den 30 juni. Illustrationen på motstående sida visar bland annat att orter som inte hade egna poststationer, markerades med petit-stil i postföringstidtabellerna.

Lohärad

Poststation 1875-01-01--1879-09-30

Inom Stockholms läns 4:e fögderi öppnades den 1 januari 1875 en poststation i Lohärads socken. Den fick sockennamnet såsom den vanligaste lösningen vid namnvalet. Till föreståndare antogs skolläraren Lars Anton Åkerström med 150 kr i årsarvode.

Postmästare Bengt Nylander i Norrtälje redovisade den 9 februari 1876 i ett brev till poststyrelsen portouppbörderna vid sju poststationer, som hade öppnats inom hans förvaltningsområde den 1 januari 1875. Det var poststationerna Malsta, Lohärad, Blidö, Skederid, Söderbykarl, Rådmansö och Vätö.

Sämst resultat visade poststationen i Malsta med en försäljning av vanliga frimärken för kr 30:30 och tjänstefrimärken för kr 6:54. Jag har redovisat den poststationens historia i en uppsats på sid 83-87 i boken "Humlegubbar".

För Lohärads poststation var siffrorna inte mycket bättre, sålda vanliga frimärken för kr 78:13 och tjänstefrimärken för kr 1:20. Det var inte mycket att be för, men poststationen fick vara kvar tills länets lantbrevbäring kunde organiseras. Det blev klart till oktober månads ingång 1879. Lärare Åkerström valdes till kommunombud vid kommunalstämman den 26 maj 1878, alltså mer än ett år i förväg. Han kunde svinga sin datumstämpel för sista gången den 30 september 1879 och fick därefter utan ersättning från postverket biträda sina församlingsbor med postärenden. Hans uppgift som kommunombud övertogs 1884 av kollegan Anders Sundell.

Lantbrevbäringslinjen ändrades med tillkomsten av poststationen i Syninge år 1886. Det blev nu en två mil lång ringlinje från Syninge två dagar i veckan. På tidtabellen nedan anges orter utan poststationer med petit-stil.

D a g a r.	An- komst, kl.	Af- gång, kl.	Mil.	
23.				
Syninge—Lohärad—Syninge.				
(Från den 2 oktober 1886.)				
O. L.	—	11,0	2,0	<i>Syninge</i> poststation .....
O. L.	1,0	2,0		Lohärads prestgård .....
O. L.	5,30	—		Malsta by .....
				<i>Syninge</i> poststation .....
Postföringen & linien ombesörjes af landt- brevbärare.				

Markim

Poststation 1875-01-01--1879-09-30

Inom Stockholms läns andra fögderi öppnades med 1875 års ingång en poststation i Orkesta skolhus som fick namnet Markim, d v s den angränsande socknens namn. Organisten C A Sjögren antogs till föreståndare med 200 kr i årsarvode.

Redan när postinspektör Bergman, nämnd i förordet till detta häfte, redovisade sin uppfattning om de honom underlydande poststationernas lönsamhet på grundval av 1875 års uppbördssiffror, skrev han om Markim att "stationens bibehållande synes alldeles överflödigt". Vanliga frimärken hade under första verksamhetsåret sålts för kr 85:55 och tjänstefrimärken för kr 11:54. Följande års uppbörd visade en förbättring med ca 50%, men det var inte tillräckligt och poststationen hörde till dem som kom att ersättas med lantbrevbäring.

I brev till länsstyrelsen i Stockholms län den 8 april 1878 berörde poststyrelsen poststationen i Markim på bl a följande sätt:

"Kärrposten å linjen Mörby-Markim-Frösunda-Kårsta, 2,3 mil, indrages och ävägbringas i stället lantbrevbäring med två turer i veckan, fram och åter, å linjen Rosersberg-Skånala-Markim-Frösunda och Kårsta, med indragning av poststationerna i Markim, Frösunda och Kårsta."

Förslaget behandlades av kommunalstämman i Markims sockenstuga den 9 juni 1878, varvid handlanden C F Forslund antogs till kommunombud som förmedlingslänk med lantbrevbäraren. Han hade sin affär i Rosendal utmed vägen till Rosersbergs järnvägsstation. Även Orkesta kommun tog ställning till frågan om hur kontakten med lantbrevbäraren skulle uppehållas och valde till kommunombud skolläraren C A Sjögren i Orkesta skolhus, d v s föreståndaren för poststationen med namnet Markim som skulle sägas upp av postverket senast tre månader före omorganisationens genomförande.

Mot förslaget med den långa lantbrevbärningen från Rosersberg till Kårsta hade kronofogden i Långhundra vissa invändningar, men accepterade den under förutsättning att den skulle fullgöras åkande. Förslagen stöttes och blöttes ytterligare och omorganisationen kunde inte genomföras förrän med oktober månads ingång 1879. Då hade organisten Sjögren svingat sin datumstämpel för sista gången.

Mörby—Kårsta.									
—	2	e. m.	0,8	<i>Mörby</i> poststation	O. L.	11,30	—	f. m.	
3	3,15	e. m.	0,8	<i>Markims</i> poststation	O. L.	10,15	10,30	f. m.	
4,15	4,30	e. m.	0,7	<i>Frösunda</i> poststation	O. L.	9	9,15	f. m.	
5,30	—	e. m.	2,3	<i>Kårsta</i> poststation	O. L.	—	8	f. m.	

I maj 1875 gällde denna tidtabell för postföringen till bl a Markim. Poststationen överfördes från centrala postinspektionens förvaltning till Mörby postkontors förvaltningsområde, när poststationen i Mörby stathöjdes den 1 april 1876.

Skefthammar

Poststation 1875-01-01--1875-12-31
(sedan Gimo)

I Gimo öppnades den 1 januari 1875 en poststation som fick socknens namn Skjefthammar med denna stavning i poststyrelsens brev den 30 november 1874 till landshövdingen i Uppsala län. I ortstämpelkatalogerna stavas namnet Skefthammar, men jag har inte sett något stämpelavtryck och kan inte avgöra hur den graverades. I 1872 års postortlexikon "utgivet på föranstaltande av Kungl. Generalpostsyrelsen" finns socknen inte medtagen. I poststyrelsens cirkulär den 22 november 1875 stavas poststationens namn Skefthammar. Då meddelades att dess namn skulle från och med 1876 ändras till Gimo.

Organisten Carl Gustaf Sundin, som antogs till poststationsföreståndare, skrev den 29 juni 1875 till poststyrelsen att hans årsarvode på 150 kr var alldeles för lågt och sade upp sig villkorligt om han inte fick arvodet höjt till 300 kr.

Sedan landskansliet i Uppsala meddelat poststyrelsen att det inte fanns någon lämplig person som var villig att i Sundins ställe åta sig befattningen, gick poststyrelsen med på förhöjningen. Sundin fick inte glädje av detta så länge för med tillkomsten av Dannemora-Hargs järnväg fick han avstå från befattningen med 1877 års utgång. Poststationen flyttades till järnvägsstationen och där tog stationsmästaren Anders Pehrsson över ansvaret för posten, till en början med 240 kr i årsarvode enbart för bestyret med posten men snart nog höjt till 300 kr.

Dannemora-Hargs Jernväg.

Tidtabell för Blandade tåg från och med den 2 Januari 1878.

Stationer.	Ankomst tid	Afgångs tid	Stationer.	Ankomst tid	Afgångs tid
Hargshamn .	m.	m.	Dannemora .	m.	1.34 e. m.
Harg	"	9.28 f. "	Knaby . . .	2.1 e. "	2.16 . "
Gimo	10.3 f. "	10.13 . "	Ramhäll . .	"	"
Knaby . . .	10.48 . "	11.3 . "	Knaby . . .	"	"
Ramhäll . .	"	"	Gimo	2.51 . "	3.1 . "
Knaby . . .	"	"	Harg	3.36 . "	"
Dannemora .	11.30 . "	"	Hargshamn .	"	"

Anm. Gäller tillvidare alla dagar
med undantag af Söndagar.

A. N. Almlöf.

Smedsbo

Poststation 1876-01-01--1880-06-30

I Smedsbo i Västmanlands län men i landskapet Uppland öppnades med 1876 års ingång en poststation. Det var en av fem som litet senare än i de flesta landsändar inrättades som en följd av att ansvaret för kronobrevbäringen övertogs av postverket. De övriga fyra var vid detta tillfälle poststationerna i Landberga, Huddungeby, Åsbo och Östavik. Samtidigt inrättades några nya postlinjer, däribland en från Sevala över Smedsbo till Tärna. För postföringen på denna tecknades kontrakt med hemmansbrukaren J E Andersson i Sevala. Till föreståndare för den nya poststationen i Smedsbo antogs kyrkoherden C J Lundh med 100 kr i årsarvode.

Som på många andra håll var Lundh inte nöjd med den ersättningen och begärde i ett brev den 3 maj 1875 till poststyrelsen att få det höjt till 150 kr. Det kunde inte bifallas utan föregående uppsägning av kontraktet. Någon sådan uppsägning kan jag inte finna att kyrkoherden gjorde och han fick inte heller någon löneförbättring så länge poststationen fanns kvar. Den ersattes i juli 1880 med lantbrevbäring. Till kommunombud valdes redan vid kommunalstämman med Tärna församling på nyårsafton 1877 inspektoren W. Lundewall. Han förklarade sig då "villig att utan ersättning från Postverket åtaga sig de besvär som denna befattning åtföljer, med villkor få uppbära av adressaterna för ankomne brev fem och för tidningar tjugufem öre". Det sistnämnda beloppet torde ha avsett per år, även om det inte står i kommunalstämmoprotokollet.

Den lantbrevbäring som från och med juli 1880 inrättades gick från Tortuna till Tärna över Sevala och Smedsbo. Som lantbrevbärare anställdes jordbruken Fredrik Carlsson i Tärna.

Stockholmsnäs

Poststation 1875-01-01--1876-12-31

Med lantbrukaren G A Barthelsson i Näs socken tecknades avtal om att förestå den poststation som med namnet Stockholmsnäs öppnades vid 1875 års ingång. Årsarvode för bestyret med posten fastställdes till 150 kr. Posten kom till den nya poststationen med postföraren på den redan befintliga linjen mellan Stockholm och Enköping. Från Stockholmsnäs utgick en särskild postlinje som i en omväg över Västra Ryd, Västtibble och Häggeby åter anslöt till huvudlinjen i Övergran. På båda linjerna fördes posten två gånger i veckan i vardera riktningen.

Poststationsföreståndare Barthelsson fick sitt årsarvode höjt till 250 kr genom poststyrelsens beslut den 1 maj 1875. At detta kunde han glädja sig till och med 1876 års utgång, då poststationen drogs in. I stället öppnades den 1 januari 1877 en förenad post- och järnvägsstation med namnet Kungsängen, där stationsinspektör Otto Ferdinand Lindbohm fick ta ansvar också för postservice.

Svinngarn

Poststation 1875-01-01--1879-06-30

Organisten och skolläraren Cr Almgren blev föreståndare för den poststation som öppnades i Svinngarn den 1 januari 1875. Hans årsarvode fastställdes till 150 kr, det högsta som betalades för någon av de tolv samtidigt öppnade poststationerna inom Uppsala läns första fögderi. Blott två andra poststationsföreståndare inom fögderiet fick så mycket, nämligen de i Litslena och Stockholmsnäs.

Den 17 februari 1876 anmälde postmästare August Fredrik Axelson i Enköping till poststyrelsen att Almgren avlidit den 12 februari och att hans dotter Amanda förordnats som föreståndare i avvaktan på poststyrelsens vidare beslut.

Poststyrelsen skrev till länsstyrelsen i Uppsala och begärde förslag på någon lämplig person som med 150 kr i årsarvode kunde förestå poststationen. Kronofogden J Fr Ahlén gjorde enligt egen uppgift förfrågan "hos åtskillige personer men därvid ständigt möttes med nekande svar". Slutligen anmälde sig emellertid jungfru Carolina Wilhelmina Sahlgren, som dock krävde 200 kr i årsarvode. Detta gick poststyrelsen med på och hon fick befattningen sedan den tillförordnade Amanda Ahlgren begärt sitt entledigande den 17 maj 1876. Båda två använde beteckningen "Svinnegarn" i sina brev, liksom landskansliet, d v s socknens rätta beteckning. Orsaken till att datumstämpeln graverades utan bokstaven e har jag inte forskat efter.

Vid planering av lantbrevbäring i Uppsala län kom man överens om att den 1,3 mil långa kärrosten mellan Enköping och Hjulsta skulle dras in och att lantbrevbäring i stället skulle anordnas med två turer i veckan på linjen Enköping-Tillinge-Teda-Svinnegarn-Näs (Hjulsta) med samtidig indragning av Svinngarns poststation. Frimärksförsäljningen i Svinngarn hade under 1877 uppgått till 130 kr, medan arvudet för poststationsföreståndaren varit 200 kr.

Den preliminära planeringen höll och poststationen Svinngarn drogs in vid halvårsskiftet 1879.

1. Att *Jungfru Carolina Wilhelmina Sahlgren*.....
2. född i *Svinnegarn 1845* eger *god* kristendomsämbetskap
3. och är *förhindrad* att begagna S. S. Nattward *samt*.....
4. *Hjulsta andbergerligt förtroende*.....
5. ....
6. warder härmed på begäran intygadt,.....
7. ....
8. *Svinnegarn den 23 Maj 1876*.....

I regel bifogades frejdbetyg
ansökningar om att bli poststationsföreståndare.

Mauritz Sundell
Postkommisarie

Undertecknad anhåller, att med Juni månads utgång, blifva entledigad från poststationsföreståndare befattningen i Svinnegarn, ..

Svinnegarns poststation den 17 Maj 1876

Amanda Almgren

Tf poststationsföreståndare Amanda Almgren var en av de relativt få föreståndare som gjorde avtryck av poststationens datumstämpel i sin tjänstebrevväxling.

		Enköping—Strengnäs.					
S. Th.	—	9,0	f. m.	O. L.	11,45	—	f. m.
S. Th.	10,0	10,15	f. m.	0,8	O. L.	10,30	10,45 f. m.
S. Th.	11,0	11,0	f. m.	0,5	O. L.	9,45	9,45 f. m.
S. Th.	12,0	12,0	midd.	0,4	O. L.	8,45	8,45 f. m.
S. Th.	12,45	1,0	e. m.	0,6	O. L.	7,45	8,0 f. m.
S. Th.	2,45	—	e. m.	1,4	O. L.	—	6,0 f. m.
				3,7			

Denna tidtabell från maj 1875 visar att posten kom fyra gånger i veckan till Svinnegarns poststation, två gånger söderifrån och två gånger norrifrån. I tidtabellen stavades poststationens på samma sätt som socknens namn stavas, men i datumstämpeln hade namnet graverats utan bokstaven e.

Inom Uppsala läns tredje fögderi öppnades den 1 januari 1875 nio nya poststationer. En av dem fick namnet Säfva. Där antogs fanjunkaren Johan Oskar Logren till föreståndare med 400 kr i årsarvode. Det var ovanligt högt. Bland de övriga poststationsföreståndarna inom fögderiet fick mamsell Äre i Långtora 200 kr i årsarvode, medan de övriga fick högst 80 kr. Två fick bara 50 kr, nämligen de i Järlåsa och Holm.

Kungörelse,

angående namnförändring af åtskilliga poststationer.

För att förekomma förväxling mellan postanstalter med likljudande namn, komma från och med nästinstundande års början namnen å nedan upptagne poststationer att förändras på följande sätt, nämligen:

inom Stockholms län:

Björkö till Arholma och
Östra Ryd till Rydboholm;

inom Upsala län:

Skefthammar till Gimo,
Säfva till Balingsta och
Wallby till Trögds-Wallby;

Namnet Säfva ledde till förväxling vid sortering, eftersom det samtidigt fanns poststationer med namnet Säfve och Säfvar. I ett cirkulär den 22 november 1875 lämnade poststyrelsen uppgift på 33 poststationer, som från och med följande års ingång skulle namnförändras "för att förekomma förväxling mellan postanstalter med likljudande namn". Säfva poststation fick då namnet Balingsta. Logren fick byta ut sin datumstämpel. Hans till synes i överkant tilltagna årsarvode sänktes efter hans eget medgivande år 1881 till 240 kr. Han efterträddes den 1 januari 1889 av organisten Erik August Ahlström med oförändrad ersättning.

Indigt Postkontorets skrifvelse af den 20de den 1875 angående af Kongl. General Poststyrelsens gjord framställning om medräkning af det tillkommande arvode som stationsföreståndare; för jag härmed meddela, att jag, från Februari månads början, emot det medrädda beloppet 240 kronor åtager mig att fortfarande förestå härunder nämnda station.

Poststationen i Balingsta den 22 October 1881

J. O. Logren

Det har funnits några kortlivade poststationer som inrättats senare än i samband med kronobrevbäringens upphörande. I boken "Humlegubbar" har jag t ex berättat om Aplared i Västergötland, vars poststation inrättades den 1 maj 1884 och upphörde med november månads utgång samma år. I boken "På post i Norra Småland" redovisar jag den blott två år långa livstiden för poststationen i Ralången, inrättad så sent som med 1919 års ingång.

Ett annat exempel är poststationen med namnet Upsalanäs. Den ordinarie kommunalstämman med Dalby socken den 21 december 1896 uttalade sig för en direkt postförbindelse mellan Dalby och Uppsala via Upsalanäs. Samtidigt föreslog stämman att poststationen i Balingsta, körposten mellan Örsundsbro och Vänge samt gångposten mellan Balingsta och Dalby skulle dras in.

Tidigare i detta häfte har jag berättat att det fanns en poststation i Dalby socken under åren 1875 - 1879. Där tyckte man uppenbarligen att också Balingstaborna skulle kunna avvara sin poststation. Men den delen av förslaget gick inte igenom. Den ordinarie kommunalstämman i Näs den 28 december 1896 gav församlingens komminister L F Zakrisson och stämmans ordförande A G Andersson i Högby uppdraget att hos generalpoststyrelsen begära en poststation i socknen och postgång däremellan och Uppsala tre gånger i veckan.

De båda herrarnas förslag hade delvis fått gehör när tankarna realiserades med 1901 års ingång, men dessförinnan hade synpunkter inhämtats från många håll. Innan beslutet fattades hade ärendet vuxit till en samling dokument på mer än 50 foliosidor.

Beslutet gick sammanfattningsvis inte bara ut på att inrätta en poststation i Upsalanäs utan också en i Nysätra från 1901 års början. Dessutom ändrades postföringen mellan Uppsala och Enköping på ett rationellt sätt med en ny tidtabell. Kronofogden Per J Åström gjorde den kommentaren att ändringen, vilken

"icke blott huvudsakligen motsvarar utan till och med går utöver min ursprungliga framställning i ärendet, otvivelaktigt är ägnad att väsentligen förbättra den hittills mycket bristfälliga postbefordringen inom de ifrågakvarande orterna och att uppfylla alla rimliga anspråk på en god och snabb postbefordran".

Den ökande trafiktekniska utvecklingen och lantbrevbäringens tilltagande effektivitet bidrog till att poststationen i Upsalanäs efter så kort tid som fyra år och tre månader blev helt överflödig. Folkskolläraren Erik Helander som tillträtt tjänsten som poststationsföreståndare den 1 januari 1901 fick stämpla sina sista brev den 31 mars 1905.

		Upsala—Upsalanäs.						
		(Från den 1 april 1905.)						
M. O. F. L.	—	12,15	1,2	Upsala postkontor	M. O. F. L.	9,0	—	
				Malma				
				Lurbo				
M. O. F. L.	3,15	—		Upsalanäs	M. O. F. L.	—	6,0	

I tidtabeller markerades orter utan poststationer med petit-stil. Poststationen i Upsalanäs drogs in med mars månads utgång 1905.

Wallby

Poststation 1875-01-01--1875-12-31
(sedan Trögds Wallby)

Skolläraren Erik Gustaf Wensell blev föreståndare för poststationen med namnet Wallby. Denna öppnades den 1 januari 1875 inom Uppsala läns första fögderi. Hans årsarvode blev 100 kr. Redan vid det följande årsskiftet fick han byta ut datumstämpeln mot en med gravyren TROGDS-WALLBY. Orsaken var att post ofta blev felexpedierad eftersom det fanns en skånsk poststation med namnet WALLBY sedan 1874 års ingång. Fyra andra uppländska poststationer fick byta namn med 1876 års ingång, nämligen Björkö till Arholma, Östra Ryd till Rydboholm, Skeft-hammar till Gimo och Säfva till Balingsta.

Wensell använda sålunda sin första datumstämpel under blott ett år, vilket naturligtvis sätter spår i ortstämpelkatalogens prisuppgift. Han fick emellertid inte heller använda sin andra datumstämpel särskilt länge. Förhandlingar mellan länsstyrelsens och postverkets representanter under 1878 ledde nämligen bl a till det förslaget att den 1,8 mil långa gångposten från Enköping till Arnö över Trögds-Wallby skulle bytas ut mot lantbrevbäring med två turer i veckan mellan Enköping och Trögds-Wallby samt med en tur i veckan mellan Trögds-Wallby och Arnö med indragning av poststationerna Trögds-Wallby och Arnö. Planerna realiserades vid halvårsskiftet 1879 och sagan var all för skollärare Wensells poststation.

Mot det väntade beslutet hade kommunalstämman i Wallby vänt sig redan den 10 juni 1878, då man beslöt att en kommitté "skulle till General Poststyrelsen ingiva ett förslag och anhållan om Trögds-Wallby poststations bibehållande samt att Arnö post kunde hämtas vid Wallby som hittills". Denna aktion hade inte någon inverkan på det av poststyrelsen senare fattade beslutet. Inte heller ett tre sidor långt brev den 26 juli 1878 från poststationsföreståndare Wensell till poststyrelsen kunde beveka poststyrelsen, trots att Wensell hävdade att omorganisationen inte skulle ge "någon den ringaste besparing i inkomstväg". (Diarienummer Tfk 1878:764).

Wassunda

Poststation 1875-01-01--1879-09-30

I ett brev den 30 november 1874 till länsstyrelsen i Stockholms län redovisade poststyrelsen beslut om de nya postgångar och poststationer som skulle inrättas med 1875 års ingång. Ärendet hade varit föremål för planering under lång tid och länsstyrelsen hade lämnat sina preliminära förslag i brev till poststyrelsen den 20 augusti och 22 september 1874.

Poststyrelsens beslut innebar bland annat att en poststation skulle öppnas i Wassunda med kyrkohereden J F Ekström som föreståndare. Hans årsarvode blev 150 kr. Det blev oförändrat under poststationens hela livstid.

Postinspektör Bergman redovisade i ett brev den 27 april 1876 till poststyrelsen sina synpunkter på indragning eller bibehållande av de minst lönsamma poststationerna.

Uppgifterna hade infördrats genom poststyrelsens cirkulär den 27 september 1875. Kyrkoherde Ekström hade redan tidigare konstaterat att poststationen var till föga nytta för församlingen och postinspektör Bergman noterade att vanliga frimärken hade sålts för kr 50:16 under första verksamhetsåret. Han skrev bl a följande i sin redovisning till poststyrelsen: "Om stationens obehövlighet har dess föreståndare skrivit så mycket, att därvid ingenting torde vara att vidare föga".

Lkison i de flesta andra likande fall med poststationers olönsamhet eller obehövlighet lät poststyrelsen ändå frågan om indragning bero till dess lantbrevbäringens införande i länet kunde planeras. I sin redovisning till länsstyrelsen den 8 april 1876 av dessa planer berörde poststyrelsen Wassunda på följande sätt:

"Nuvarande kärrpostlinjen Märsta-Kolhammar-Wassunda-Alsike-Knivsta, 3,1 mil, förändras såhunda, att mellan Märsta och Kolhammars poststationer, 1,0 mil, anordnas gångpost med två turer i veckan fram och åter, som dock må kunna utsträckas till fyra turer i händelse beting erhålles till billigt pris ej överstigande 75 öre för var färd fram och åter samt att kärrposten mellan Kolhammar och Wassunda indrages och anordnas i stället lantbrevbäring med två veckoturer, fram och åter, å linjen Knivsta-Wassunda-Alsike-Knivsta, varjämte indragas poststationerna i Wassunda och Alsike.

Förslaget applåderades av poststationsföreståndare Ekström i Wassunda i ett tre foliosidor långt brev till poststyrelsen den 11 januari 1879 (diarienummer 1879:267/61) som också kom "i djupaste ödmjukhet" med ett förslag "i händelse svårigheter skulle komma att yppa sig, vilket icke synes otroligt",

Kollegan i Alsike, organisten C P Pettersson, och Ekström själv blev uppsagda från sina befattningar som poststationsföreståndare med mars månads utgång 1879 och därmed var sagan all för poststationen i Wassunda. Däremot lyckades Alsike-borna sent omsider få en poststation på nytt, nämligen från och med november 1919.

I Wassunda socken utsågs kyrkväktaren Thorström till kommunombud.

Landtbrevbäring:

14.

Knivsta—Wassunda—Knivsta.

(Från den 11 februari 1882.)

O. L.	—	9,30	} 2,5	Knivsta poststation .....
O. L.	1,0	1,0		Alsike klockaregård .....
				Wassunda fattigstuga .....
				Skällsta .....
O. L.	4,0	—		Skottsila .....
				Knivsta poststation .....

Wassunda betjänades av lantbrevbäring på en ringlinje. Den ändrades i fråga om bl a tiderna och speglades för varje ändring i en tidtabell i poststyrelsens cirkulärsamling.

Widbo

Poststation 1875-01-01--1879-09-30

Med 200 kr i årsersättning antogs organisten J W Stenberg till föreståndare för poststationen med namnet Widbo, som öppnades med 1875 års ingång. Det var samma arvode som flertalet föreståndare inom Stockholms läns andra fögderi fick. Blott civilstatstjänstemännen fick högre ersättning, nämligen 250 kr, som tillerkändes kronofogde Orstadius i Kolhammar, länsman Cederberg i Kårsta och länsman Hasselhuhn i Husby. Två av de elva nya poststationsföreståndarna inom fögderiet fick bara 150 kr i årsarvode, nämligen organist Pettersson i Alsike och kyrkoherde Ekström i Wassunda.

Vid kommunalstämman med Vidbo församling den 21 maj 1878 behandlades ett brev från tf kronoläsmannen Petter Värmmark. Denne hade informerat om att poststationen skulle dras in och ersättas med lantbrevbäring. En följd därav var att sockenstämman skulle välja ett sockenombud för kontakten med lantbrevbäraren. Det blev organisten Stenberg som valdes till den uppgiften. Den ersättande lantbrevbäringslinjen gick från Mörby till Lagga via Vidbo och Husby. Ett förslag att den indragna poststationen i Vidbo skulle ersättas med en postväska från Rosersbergs station till Åsby gästgivaregård avvisades bestämt i ett brev till poststyrelsen den 26 augusti 1878, undertecknat av många sockenbor.

Kommunalstämman med Vidbo församling i sockenstugan den 9 november 1891 beslöt göra framställning om att få en poststation. Detta ärende förvaras i Postens centralarkiv med diarienummer 1891:12307/1649.

Willberga

Poststation 1875-01-01--1876-12-31

Organisten och skolläraren A G Modin antogs med 75 kr i årsarvode till föreståndare för den poststation som med 1875 års ingång öppnades i Willberga på en halv mils avstånd från Litslena. Posten befordrades dit på en linje mellan Litslena och Veckholm två gånger i veckan. Poststationen i Veckholm hade öppnats redan med 1872 års ingång.

På grund av poststyrelsens anmodan i ett cirkulär den 27 september 1875 lämnade postmästare Flodman i Uppsala den 24 februari 1876 vissa uppgifter om de minst lönsamma poststationerna inom hans förvaltningsområde. Vid Willberga poststation hade under det första verksamhetsåret frimäken sålts för kr 107:83, således för mera än föreståndarens arvode. Flodman gav följande kommentar om Willberga-posten:

"Enligt uppgift har pastor i församlingen samt en kronofjärdingsman sin postgång på stationen, båda boende helt nära stationen ej mycket över 0,1 mil vid allmän landsväg.

Då såväl den enskilda korrespondentens som nämnda tjänstemäns korrespondens

är högst obetydlig och tillfälle till postutväxling med fördel kan ske genom lösväska föreslås stationen till indragning. Vid tiden då Stockholm-Bergslagsbanan bliver för trafik upplåten bör denna postgång inskränkas och i stället för nuvarande utgångspunkten Litslena bör, om sådan anses behövlig för Veckholm, posten utgå från någon närliggande järnvägsstation".

Med detta tips väntade poststyrelsen med att dra in poststationen i Willberga till årets utgång. Skollärare Modin blev uppsagd med den föreskrivna varsel tiden på tre månader och poststationen i Villberga klockaregård drogs in den 31 december 1876. Berörda kunder fick i stället vända sig till den förenade post- och järnvägsstationen i Grillby som öppnades med 1877 års ingång. Där blev stationsinspektör Anders Fredrik Andersson ansvarig för trafiken.

Grillby skulle uppmärksammas på ett mera ovanligt sätt nära nog 90 år senare. Postens 10 000:e frimärksförsäljare blev nämligen en Grillbybo. Christina Eriksson var hennes namn och hon var föreståndare för kiosken vid den då nedlagda järnvägsstationen i samhället. Postens regionchef i Uppsala, Lars Vesterlund gratulerade Christina med blommor och en frimärkssats.

Åsbo

Poststation 1876-01-01--1879-07-31
Sedan Tärnsjö

Det postnät, som byggts upp under 1874 och 1875 för att täcka upp såväl det redan befintliga allmänna postnätet som kronobrevbäringslinjerna, kompletterades även under 1876 med de delar av landet som inte hade hunnit organiseras under de båda första åren. Till de delarna hörde t ex ett litet område i Blekinge men också Salbergs fögderi i Västmanlands län, delvis beläget i landskapet Uppland.

Kronofogden redovisade i ett brev till poststyrelsen den 30 november 1875 sitt förslag, baserat på muntliga överenskommelser med länsstyrelsen och representeranter för posten. Han skrev bland annat *"att med den 1 instundande januari nya postanstalter inom Salbergs fögderi skola inrättas i Tärna socken, benämnd Smedsbo, i Enäkers socken benämnd Landberga, i Huddunge socken, benämnd Huddungeby samt i Nora socken tvenne, den ena benämnd Åsbo vid Nora kyrka och den andra benämnd Östavik vid Östa länsmansboställe".*

Kronofogden redovisade också förslaget att kärppost med två turer i veckan skulle inrättas mellan Heby, Huddungeby och Åsbo stationer samt gångpost med två turer i veckan mellan Åsbo och Östavik. Vidare överlämnade han med sitt förslag också fem kontrakt om uppehållande av tjänster som poststationsföreståndare, varav ett med organisten O Sundberg i Åsbo.

Denne fick 100 kr om året som ersättning för sitt bestyr som poststationsföreståndare i Åsbo sedan den öppnats med 1876 års ingång. Han skrev den 31 mars 1876 till

poststyrelsen att han vid accepterandet av befattningen trott "att linjen Heby-Åsbo endast skulle taga min tid i anspråk. Snart fann jag likväl mitt misstag härutinnan då posten från Uppsala till Gysinge och tvärtom också måste expedieras vid Åsbo. Till följe av dessa båda linjers sammanträffande på Åsbo station har jag ingen annan dag i veckan ledig från postbestyr än måndagen. Detta är för kännbart med den ringa ersättningen, ehuru jag för den goda sakens skull ej så noga vill räkna på besväret".

O. L.	—	11,0	e. m.	Upsala—Gysinge.		M. F.	10,15	—	f. m.
Th. S.	1,0	1,15	f. m.	1,4	Upsala postkontor	M. F.	10,15	—	f. m.
Th. S.	2,30	2,30	f. m.	0,9	Börje kyrka	M. F.	8,0	8,15	f. m.
Th. S.	7,0	7,15	f. m.	3,5	Åkerby poststation	M. F.	6,45	6,45	f. m.
Th. S.	9,30	9,45	f. m.	1,8	Dalkarbo gästgivaregård	M. F.	2,0	2,15	f. m.
Th. S.	12,15	—	e. m.	1,9	Östervåla poststation	S. Th.	11,30	11,45	e. m.
				9,5	Åsbo poststation	S. Th.	—	9,0	e. m.
					Gysinge postexpedition				

Det återopade problemet speglas i den här visade tidtabellen. Sundberg begärde nu att få sitt årsarvode höjt från 100 till 300 kr. Postinspektionen i centrala distriktet tillstyrkte bifall vid översändandet den 16 april 1876 av ärendet till poststyrelsen, som fann för gott att efter prutning medge förhöjning till 240 kr, räknat från den 1 juli 1876.

Organisten Sundberg fick byta ut sin datumstämpel den 1 augusti 1879 mot en i vilken man hade graverat Tämsjö. Sorteringsförväxling med poststationerna Åsbo och Åsby samt fyra skånska poststationer med prefixen Åsbo- bidrog till beslutet om namnändringen. Sälunda kom även Åsbo att sälla sig till kortlivade postnamn. Sundbergs efterträdare 1895, före volontären Victor Fridolf Jacobsson fick finna sig i att lämna sin post efter fem år, då poststationen flyttades till järnvägsstationen i Tämsjö i samband med att bandelen Sala-Hagaström av Sala-Gysinge-Gävle järnväg öppnades för allmän trafik.

Som ett exempel på den tidens skriftväxling återges på sid 37-39 i stark förminskning den ursprungliga framställningen till poststyrelsen om namnändring av poststationen i Åsbo samt länsstyrelsens svar på poststyrelsens förfrågan.

Öfvergran

Poststation 1875-01-01--1879-06-30

Inom Uppsala läns första fögderi öppnades den 1 januari 1875 en poststation i Öfvergran med skolläraren E Öhlén som föreståndare. Han fick 100 kr i årsarvode. Vi möter honom i tjänsteskriftväxling redan den 28 december 1874. Då skrev han till poststyrelsen och anhöll ödmjukast att med omgående post få erforderliga inventarier och förbrukningsartiklar. Efter remiss anmälde postdirektör Pontus Winroth i Stockholm till poststyrelsen att kvittot på de efterfrågade objekten inkommit dit, underskrivet av Öhlén den 1 januari 1875. Detta är ett av få exempel i arkivdokumenten som visar exakt datum för första möjlig användning av t ex datumstämpel och sigill.

På andra håll i landet blev det förseningar. Postinspektorn i Malmö telegraferade t ex kl 10.20 den 4 januari 1875 till poststyrelsen följande text: "Cirkulär, kungörelser och övriga handlingar och en del effekter till nya poststationerna ej hitkomna, därom anhålles skyndsammast".

I vad gäller datumstämplarna var det värre ställt ett år tidigare. På sina håll blev de sent levererade och poststationsföreståndarna måste under långa perioder bläckskriftsmakulera frimärkena.

Poststationen i *Öfvergran*,
som f. n. lyder under *Stockholms postkontor*.

Undertecknad poststationsföreståndare är född *d. 24. Apr. 1826.*

instoga till c. o. tjänsteman vid Postverket *d. 17. Apr. 1873.*

och förordnades till nu innehafvande befattning *9^e*

är här förutan *(Öfvergran) Orgelairt. 3 Cantor*

och har förut, enligt förordnande den ..... varit poststations-

föreståndare i ..... under ..... år.

Öfvergran den *22.* Januari 18*75*

Ännu ett exempel på att poststationsföreståndare ibland gjorde avtryck av datumstämpeln i personaluppgiften

Den 22 januari 1875 skrev poststationsföreståndare Öhlén till poststyrelsen i ett annat ärende. Han började sitt brev med dessa rader: "Då kronofogden Wallin uppgjorde kontrakt med mig rörande poststationen härstädes, var endast fråga om den post som från Vesttibble skulle hit ankomma tvenne gånger i veckan; men till min förvåning bestämmer Generalpoststyrelsen enligt tidtabellen utom den nämnda, att post från Stockholm och åter här skall utväxlas 4 gånger i veckan, vilket gör att mina göromål vid stationen ökas minst 4 gånger mot vad vid överenskommelsens ifrågasattes och därtill att jag nödgas passa om nätterna."

Brevet utmynnade i en begäran om retroaktiv löneförhöjning till 200 kr om året. Poststyrelsen svarade via postkontoret i Stockholm att någon löneförhöjning inte kunde komma i fråga utan föreståndarens uppsägning av kontraktet. Öhlén svarade med att säga upp kontraktet den 4 februari och skickade en vecka senare in sitt exemplar med begäran om påskrift att det var uppsagt.

I den följande remissbehandlingen tillstyrkte länsstyrelsen löneförhöjningen och ett nytt kontrakt gjordes upp. En fördubbling av det nu uppnådda beloppet till 400 kr medgavs genom poststyrelsens beslut den 27 september 1875 i anslutning till förändring av postgången. Postdirektör Pontus Winroth i Stockholm skrev i detta sammanhang att *"Kontoret anser nuvarande föreståndaren hava gjort sig förtjänt av någon förhöjning, enär han med ordentlighet och nit bestrider nämnde befattning, till vars skötande det dessutom torde vara svårt att finna annan lämplig person."*

När planerna för lantbrevbäring diskuterades, fanns bland annat som underlag en sammanställning över uppbörden vid poststationerna i Uppsala län. Den visade att uppbörden i Övergran varit 557 kr under 1878. Med 400 kr i arvode till föreståndaren ansågs den inte som olönsam. Vid sammanträdet i Uppsala den 23 mars 1878 med landshövdingen, landsekreteraren, länets samtliga kronofogdar samt postmästaren i Uppsala uppgjordes preliminärt att Övergrans poststation skulle bibehållas "men Westtibble poststation, endast försåvitt arvodet kan nedbringas till 100, högst 150 kr." Efter hand som socknarna delgavs de preliminära besluten blev det en ström av synpunkter och protester. För Övergrans del ledde de nya besluten till en försämring. Vid halvårsskiftet 1879 blev poststationen nämligen indragen.

På kommunalstämmans uppdrag gjorde kyrkoherde Herman Bauman m fl i augusti 1911 en ansökan till poststyrelsen om att få en poststation i Övergran (diarienummer Ib 1567). Efter remissbehandling fann poststyrelsen den 3 oktober 1911 att framställningen ej borde bifallas.

Österby

Förvaltningspostkontor 1869-01-01--1875-12-31

I den svenska posthistorien finner man ett fåtal förvaltningspostkontor som haft så kort livstid, att stämpelavtryck blivit svårtåtkomliga för samlarna. Ett av dem är Österby som vid indragningen inte ersattes med en poststation utan helt avvecklades på grund av närheten till Dannemora. Den vanligaste lösningen vid avveckling av förvaltningspostkontoren var eljest att de degraderades till poststationer.

Postkontoret (med dåtidens vokabulär postexpedition) hade öppnats den 1 januari 1869 sedan ett kungligt brev den 18 juni 1868 medgett att postkontoret skulle få inrättas i samband med ändring av postgången mellan Uppsala och Gävle. Framställningar om postkontorets tillkomst har diarienummer Klb 1866:1231 resp 1867:208. Brukets disponent, friherren G Tamm höll avgiftsfritt med bostad och tjänsterum för föreståndaren. Denne blev efter ansökan John Gustaf Lindgren, tillförordnad från 1869 års ingång och formellt utnämnd den 26 augusti 1869.

När järnvägslinjen Uppsala-Gävle började ta form gav poststyrelsen John Lindgren uppdraget att anmäla om det fanns något hinder att flytta postkontoret till Dannemora järnvägsstation när järnvägen kunde upplåtas för postbefordran. Lindgren svarade den 5 december 1874 efter samråd med G Tamm

"att någon lokal för inrättande av postexpedition ej för närvarande finnes invid järnvägsstationen, men att friherre Tamm fasthellre önskar postexpeditionens bibehållande vid Österby till dess sig visat om lokal för expedition kan vid Dannemora beredas och åtager sig baron Tamm att under tiden och för minst ett år draga försorg om postens fortskaffande 2 gånger om dagen emellan postexpeditionen och Dannemora järnvägsstation för ett pris av 50 öre per dag."

Poststyrelsen beslöt vid föredragning den 7 december 1874 att anta anbudet om posttransporten samt att en poststation med järnvägens stationsföreståndare som ansvarig skulle anordnas i Dannemora från och med den tidpunkt då Uppsala-Margrethill-järnvägen upplåts för trafik. Detta datum blev den 15 december 1874, men postkontoret i Österby drogs enligt medgivande i ett kungligt brev den 12 november 1875 inte in förrän vid 1875 års slut. Det fanns alltså kvar mer än ett år under vilken tid kontrakt med Tamm om transporter mellan Dannemora och Österby gällde.

Postmästare John Lindgren, som teoretiskt kan tänkas ha använt datumstämpeln sista gången den 31 december 1875, hade den 3 december blivit utnämnd till postmästare i Östhammar. Jag har inte kunnat finna någon uppgift om när hans företrädare Johan Mauritz Holmdahl lämnade över sitt postkontor till honom.

Östra Ryd

Poststation 1875-01-01--1875-12-31
(sedan Rydboholm)

I ett brev till landshövdingen i Stockholms län den 30 november 1874 redovisade poststyrelsen sitt beslut efter genomgång av landskansliets förslag den 20 augusti och den 22 september "rörande de postanstalter och postgångar, vilkas inrättande vore erforderligt i följd av kronobrevbäringens upphörande".

Enligt detta skulle inom länets första fögderi en poststation öppnas i Östra Ryd med organisten A Wahlroth som föreståndare. Hans årsarvode blev 150 kr. Posten befordrades till en början mellan Ryds och Täby poststationer på Wahlroths ansvar. För denna del av postarbetet fick han en krona per postförd mil.

Förmodligen var det redan vid starten torparen Adolf Nilsson i Grindstugan som fullgjorde postföringen såsom "underentreprenör" åt Wahlroth. Kontraktet överferdes på Adolf Nilsson från och med februari 1875.

Med 1876 års ingång fick organisten och poststationsföreståndaren Wahlroth byta datumstämpel. I poststyrelsens cirkulär den 22 november 1875 meddelades detta på följande sätt:

"För att förekomma förväxling mellan postanstalter med likljudande namn, komma

från och med nästinstundande års början namnen å nedan upptagne poststationer att förändras på följande sätt, nämligen:

inom Stockholms län:

Björkö till Arholma och
Östra Ryd till Rydboholm;"

Poststationen Östra Ryd i Östergötland, inrättad samtidigt med Östra Ryd i Uppland, fick däremot behålla sitt namn. Men namnet Rydboholm blev inte heller så långvarigt för Upplands del. Den 1 september 1880 ändrades det till Rydbo, detta beordrade på att en förenad post-och järnvägsstation med namnet Rydboholm öppnades vid järnvägslinjen Varberg-Borås. Wahlroth fick alltså byta datumstämpel ännu en gång, men namnet Rydbo fanns kvar på poststationen, när den flyttades till järnvägsstationen den 10 september 1901 och stationsförmannen Vilhelm Alfred Söderberg fick ta över ansvaret för posten.

Det hade emellertid varit bud efter poststationen redan innan den bytte namn från Rydboholm till Rydbo. Poststyrelsen skrev nämligen den 8 april 1878 till landshövdingen i Stockholms län och föreslog indragning av 29 poststationer i anslutning till att lantbrevbäring skulle inrättas. Det var en stor skörd, för antalet "prövade" poststationer vid det tillfället var 34. De fem stationer som var avsedda att "räddas" från indragning enligt poststyrelsens uppfattning vid det tillfället var Ekerö, Fasterna, Rimbo, Skederid och Svartsjö.

Vid remissbehandlingen av ärendet hade emellertid Pontus Winroth, chef för Stockholms postkontor med ett stort antal underlydande poststationer, uppgett att 16 av de till indragning ifrågasatta poststationerna, däribland Rydboholm, borde bibehållas. Skälen för detta var

"dels på grund av den växande trafiken, dels på grund av deras nödvändighet för sådana förut till kronobrevbäring berättigade tjänstemän, vilka för sin brevväxling i tjänsteärenden begagna sig av desamma och för vilka tjänstemän något annat tillfälle till postutväxling icke, enligt Kontorets förmenande, kan beredas, därest den av dem för närvarande begagnade poststationen skulle indragas."

Däremot hade Winroth själv vid det tillfället intet emot indragning av poststationerna i Bo, Bromma, Brännkyrka, Danderyd, Ekerö, Fasterna, Ingarö, Järfälla, Munsö och Täby. Hans uppfattning skilde sig delvis från poststyrelsens.

Häftet i posthistorisk skriftserie tillverkas i en mycket liten upplaga (10-20 ex) för hand med hjälp av en ordbehandlare, en monteringslåda, en bordskopiator och en häftapparat, allt av enklaste slag. De färdiga exemplaren kan sinsemellan vara något olika och ha ett eller annat skönhetsfel. Skulle detta häfte inte tillfredsställa Dina önskemål, var god sänd det åter för utbyte. Min princip är att tankemödan, forskningen och innehållet måste värderas högre än utförandet.

Erik Lindgren

Till H. H. General Poststyrelsen, Stockholm.

Som vid Åsbo poststation i Nora
från af Westmanlands Län icke sålunda enträffat,
att bref ankommit efter att hafva passerat
lång krockväg dels förbi annan postanstalt med
samma namn, dels Åsbo och dels Nora stad,
hafva ofta ledsamheter i den enskilda hvar
drusen, som icke olägenheter i affärslivet i följd
af uppstätt i till hvar varande Åsbo poststation
hafva också bref ofta ankommit, adresserade
till på denna ort helt och hållet okända personer,
hvarför de ~~med~~ till annan poststation af

